

Plakátok idézik meg a koalíciós időket

Rákosi-mellszobor a makói múzeumban

A koalíciós időkből származó, ma már ritkaságnak számító politikai plakátok láthatók a makói József Attila Múzeum szombaton megnyíló kiállításán. A tárlaton néhány Makón készült darabot is bemutatnak.

Honvéd éhező népe, veled vagyunk! – hirdeti a Kommunista Párt egyik Makón készült, kis formátumú választási plakátja a múzeum legfrissebb tárlatán. A kiállításnak, mely az 1945-től 49-ig tartó, úgynevezett koalíciós időszak hangulatát idézi meg politikai plakátok segítségével, ez az egyik helyi gyűjteményből származó, külön vitrinben kiállított darabja. A hatvan, nagyméretű plakát többsége azonban a mohácsi Kanizsai Dorottya Múzeumból érkezett; ugyanonnan, ahonnan az emlékeztető busókiállítás anyaga is – tudtuk meg *Halmágyi Páltól*, a makói múzeum igazgatójától. A törekény többpárti demokrácia korát nem a nosztalgiaikeltés szándékával idézik meg, egyszerűen szeretnék bemutatni egy különleges korszak olykor megdöbbentő dokumentumait.

A tárlat egyik érdekessége az egyik sarokban berendezett párttitkári iroda, melynek korhű íróasztalán, polcain akkoriban megjelent könyvek – többek között Sztálin művei – sorakoznak, de látható itt Rákosi-mellszobor és a falon egy agitációt megörökítő olajfestmény is. A másik, egészen különleges darab egy Makón készült vízfestmény, mellyel a felszabadulás ötödik évfordulóját köszöntötték a rendőrök és rajta saját magukat örökítették meg. A kiállítást szombaton délután három órakor *Huszár Zoltán* történész, a Baranya Megyei Múzeumok főigazgatója nyitja meg, a tárlat február 9-ig tekinthető meg.

SZ. I. M.

Halmágyi Pál múzeumigazgató igyekezett helyi vonatkozású rekvizitumokat is a kiállítás anyagába illeszteni. Fotó: Szabó Imre

Elöl-hátul fatörzsek tartják a százéves szegedi ház tetejét

Attól félnek, rájuk omlik

Attól tart egy szegedi család, hogy ha leesik az első hó, a csapadék súlya alatt rájuk omlik a tető. A ház lakója szerint az épület a szomszédban történt építkezés miatt rongálódott meg.

Az alsóvárosi *László Istvánné* végső elkeseredésében fordult a nyilvánossághoz. A kilencvenesztendő asszony, Juci néni lányával és unokájával él együtt Szegeden a Hattyas soron. A több mint százéves épület lassan lakhatatlanná válik. – A nagy árvíz idején pont az ablakig ért a víz – mutatta a néni.

László Istvánné szomszédságában tíz évvel ezelőtt épült meg a Kálmán-panzió. A vállalkozás tulajdonosa 99 évre bérbe vette az idős asszonytól az épület mögötti egymeternyi területet. Erre azért volt szükség, hogy az építkezés során egyébként, hogy a munkások elférjenek, az ingatlan tetejéről a vízelvezető csatornát is leszedték.

– Tavaly, amikor leesett a hó, a tűzoltókat kellett kihívni, hogy segítsenek leverni a havat, mert a tető már nem bírta el – mesélte Juci néni, aki szerint a szomszéd épület és a hozzá tartozó pincehelyiség építéskor csúszott meg a tető. Azóta a tetőszerkezetet elől és hátul is aládúcolták.

A kilencvenéves asszony azt is elpanaszolta, hogy a szomszéd hiába vágott lyukakat a téglából készült kerítés alján, a csapadék nem tud átfolyni, hanem az ő házának sarkát áztatja, immár tíz éve. Az épületen hatalmas repedések tátognak.

Az elkeseredett asszony az önkormányzathoz fordult, *Botka László* polgármestertől és Alsóváros önkormányzati képviselőjétől is megpróbált segítséget kérni. Az általános igazgatási iroda vezetője, *Ácsné Gunda Judit* ez év márciusában kelt határozatában elutasította László Istvánné kérését. Az indoklásban az olvasható, hogy a panaszos az

A kilencvenesztendő Juci néniből dől a panasz. Fotó: Schmidt Andrea

eredeti állapot helyreállítását, a zavaró körülmények megszüntetését az építkezés befejezésétől számított egy éven belül kérheti.

– Télire kérek valami fóliát a honvédségtől. Ha megint lehullik a nagy hó, legfeljebb majd visszahozom a beszerzéseik után az általános forgalmi adót. Pontosabban csak akkor hányadot igényelhetek vissza, amennyi saját forrást fordítottak a beszerzésre.

Az ügyvel kapcsolatban megkerestük a szomszédos épület, a Kálmán-panzió tulajdonosát, a Rózsa

és társa Kft.-t. A cég ügyvezető igazgatója, *Rózsa János* elmondta: nem tud mit csinálni a több mint százéves épülettel. – Már négy alkalommal bepucoltattam a falat. Szakértőt hívtam, aki megállapította, hogy a tető nem az építkezés miatt, hanem azért csúszott meg, mert az öreg, vályogból készült épületnek nincs alapja. Eddig 300 ezer forintot költöttem László Istvánné ingatlanjára. Két éve kőművest hívtam, hiszen el

akartam kerülni a vizsályt – magyarázta az ügyvezető.

Rózsa János hozzátette, ő is abban a házban született. – Ha ez egy 50 ezer forintos munka lenne, azonnal kifizetném, hiszen annál többet ér a becsületem, szakmai hírnevem és a jó szomszédi viszony. De ennek a háznak a tetőszerkezetére legalább kétfélmilliót kellene költeni.

A megoldás várat magára.

A. T. J.

Rosszul érintik az intézményeket az áfaváltozások

A művészeti és közművelődési intézményekben kevesen hiszik, hogy kellemesen csalódnak januárban, amikor már tisztán látnak. Mert egyelőre erről szó sincs. Az általános forgalmi adó változásai még nem jelentek meg a hivatalos közlönyben, vagyis még mindenki csak nagyjából sejt, mennyivel lesz kevesebb pénze jövőre. Csak az biztos, hogy kevesebb lesz.

A november végi áfatörvény módosítására, majd a költségvetési törvényben elfogadott új szabályokra legelőször a színházi szakma reagált, méghozzá országos visszhangot kiváltó, sikeres lobbibizálással. A kulturális területen állítólag hárommilliárdos lesz az „áfavesztés”, a Pénzügyminisztérium a felzúdulásra megígérte, hogy ebből kétfélmilliót kompenzál. Nos, az összes kulturális intézmény kétfélmilliórdjából a színházak „megszerezték” 1,5 milliárdot, legalábbis a hírek arról szólnak, hogy ennyit ígért nekik a kultuszminiszter. Vagyis

az összes többi intézmény mindössze félmilliárdos kompenzáción osztozhat.

De miként sújtják az áfaváltozások a kultúrát? Csaknem mindegyik intézményt érintik az átsorolások. A színházakat a legnagyobb mértékben, de a művelődési házakat, koncert- és egyéb programszervezőket is sújtja, hogy a jegyárak áfája 12-ről 15 százalékra nő. Bár más a helyzet a könyvekkel, hiszen ezek áfája 12 százalékosból 5 lesz; a tankönyveké azonban 0-ról 5-re ugrik, ami egyes könyvtárakat érzékenyen érint.

Mégsem az áfaátörölések miatt fáj a feje sok intézmény gazdasági vezetőjének mostanában. Jól nagyobb eret vág az állami támogatásból működő kulturális szférán egy másik változás. Eddig az állami támogatásból fedezett beszerzések áfáját vissza lehetett igényelni. Vagyis a támogatás va-

lójában nem annyi volt, amennyi a papíron állt, hanem a ráeső áfával több. Ezentúl nem így lesz, az intézmények nem igényelhetik vissza a beszerzéseik után az általános forgalmi adót. Pontosabban csak akkor hányadot igényelhetnek vissza, amennyi saját forrást fordítottak a beszerzésre.

MEGSARCOLT KIADÓK

A könyv és egyéb időszaki termékek – újság, lap, folyóirat – kiadásának adómértéke 12-ről 25 százalékra nő. Míg a kiadói tevékenységet ekkora adóemelkedés sújtja, maguknak a könyveknek és kiadványoknak az adómértéke kisebb, 5, illetve 15 százalékos. A napilapok előállításának eddigi 12 százalékos áfakulcsa ezután 15 százalékos lesz. Kivételek az elektronikus formában küldött lapok, folyóiratok, amelyeknek szintén 25 százalékos az áfája. Ugyanennyi az egyéb kiadói tevékenységeké, a film-, video- és DVD-gyártásé és terjesztésé. A vetítés továbbra is kedvezményes kulcsú, tehát a mozijegy árát ezúttal nem emeli az áfaváltozás.

Megkíséreljük érzékeltetni ezt a változást a szegedi Somo-gyi-könyvtár példáján. Az elmúlt hónapban bizonyos beszerzések után 3 millió 500 ezer forint áfát igényelhetek vissza. Januártól minden bizonnyal semennyit sem – viszont áfabefizetők lesznek. Vásároltak mondjuk kétfélmillióért egy számítógépszervert, 500 ezret visszaigényelhetek eddig. Ezután ugyanezért a gépet kifizetnek 2 millió 500 ezret, visszaigénylés nincs. Legfeljebb ha kimutatják, hogy a vételárban saját bevételük egy hányada is szerepelt, akkor e hányad után visszaigényelhetik az adót. De hogyan szerepelhetne a beszerzések forrásaként saját bevétel, és nem állami pénz, ha a könyvtár 370 millió költségtérítéséből mindössze 30 milliót tesz ki a saját bevétel? *Rózsa János*

nos, a könyvtár gazdasági igazgatója azt mondja, nem tudták még pontosan kiszámítani, mennyivel rövidülnek jövőre az áfaváltozások miatt. Körülbelül 5-6 milliót saccol.

Érthető, ha a könyvtáros lobbis is beindult a kompenzációért, kérdés, mennyit sikerül megszerezniük abból a félmilliárdból, amit a színházak „meghagytak”. Esetleg annyit tehetnek még, hogy decemberben csúcsbeszerzésekre hajtanak... A művelődési központok egyelőre lobbitevékenység nélkül – számolgatnak. A szegedi Bartók Béla Művelődési Központ igazgatója, *Simoncsics János* azt mondja, eddig sem voltak áfavisszaigénylők. Viszont a rendezvények jegyáraiban minden bizonnyal érvényesíteniük kell majd az áfaátörölést.

S. E.

A Partiscum XI Takarékszövetkezet

KELLEMES KARÁCSONYI ÜNNEPEKET ÉS BOLDOG ÚJ ESZTENDŐT KÍVÁN

MINDEN KEDVES PARTNERÉNEK!

Együttal tájékoztatjuk ügyfeleinket, hogy az év végi munkarendváltásokkal összefüggésben 2003. DECEMBER 31-ÉN általános könyvelési és BANKSZÜNPONT tartunk minden kirendeltségünkben.

MIKROHITEL

max. 3 000 000 Ft összeghatárig, 3 éves futamidővel, 12,5%-os jegybanki alapkamattal, 20% saját erő felhasználásával

BERUHÁZÁS CÉLJÁRA PÁLYÁZHATÓ KISVÁLLALKOZÁSOK RÉSZÉRE

Bővebb információ: Progress Alapítvány Szeged, Tisza L. krt. 63. Tel.: 62/483-683

Talizmán Borház

Szeged, Brüsszeli krt. 17. Üzlet:30/302-77-82

Egri Borok

Az Ünnepekre és mindennapokra Minőségi palackozott borok 600 - 6000 Ft-ig. Kannás borok: 2-5 l-es 220-320 Ft/l.

Nyitva tartás: H-P: 8-12, 14-18 óráig. Szo.: 9-13 óráig.